

ZAMONAVIY VA MILLIY TA'LIM UYG'UNLIGI

Po'latova Dinora

Urganch tumani 2-sonli texnikumning ona-tili adabiyot fani o'qituvchisi

Boboxonov Bobur

Urganch tumani 2-sonli texnikumning informatika fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada zamonaviy ta'lim tizimi va milliy ta'lim an'alarining o'zaro uyg'unlashuvi masalalari yoritiladi. Ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar bilan milliy qadriyatlarni uyg'un holda qo'llashning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, milliy ta'lim, innovatsiya, milliy qadriyatlar, pedagogik texnologiyalar.

Bugungi globallashuv davrida ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim omiliga aylandi. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilim berish samaradorligini oshirayotgan bo'lsa, milliy ta'lim an'analari yosh avlodni ma'naviy-axloqiy jihatdan kamol toptirishda muhim o'rin tutadi. Shu bois zamonaviy va milliy ta'lim uyg'unligini ta'minlash dolzarb masala hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim XXI asrda maktablar va ta'lim muassasalarida o'qitiladigan ta'limning eng so'nggi va zamonaviy versiyasidir. Zamonaviy ta'lim nafaqat Savdo, fan va san'atning taniqli akademik fanlariga e'tibor qaratadi, balki talabalarda ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, qadriyatlar ta'limi, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Zamonaviy ta'lim shuningdek, o'quvchilarga bilim berish va o'quv jarayonini yanada qiziqarli va qiziqarli qilish uchun mobil ilovalar, YouTube, podkastlar, elektron kitoblar, filmlar kabi eng yangi texnologiyalardan foydalanadi. Biz hammamiz o'qituvchiga yo'naltirilgan sinfda, o'qituvchi oldinda, talabalar chiroyli qatorlarda o'tirib, ma'ruza tinglaydigan va eslatma oladigan tizimda ta'lim oldik.

Bu tizim ma'lum darajada ta'lim tizimimizning o'zagi bo'lib kelgan va hozir ham tashkil etadi. Maktablar o'nlab yillar davomida unga tayangan va yaqinda katta o'zgarishlarga duch kelgan. Adabiyotlar va tadqiqotchi olimlar ilmiy ishlari shuni ko'rsatdiki an'naviy ta'lim tizimini va zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim sifatini ta'minlash. kadrlar tayyorlashda turli modelining o'rganish va tahlili shuni ko'rsatadiki, tizimining asosiy kamchiliklari uning tizimdagi demokratik va bozor o'zgarishlari talablariga javob bermasligidir.

Ta'lim tizimi, fan va ishlab chiqarishning o'zaro yaqin aloqasi va o'zaro integratsiyasi ta'minlanmaganligini ko'rsatdi. Foydalanuvchilar, ya'ni ta'lim oluvchilar yaxshi natijalarga erishishi maqsad qilgan xolda zamonaviy ta'lim yoki onlayn ta'limni afzal ko'rishadi. Elektron ta'lim sanoati jadal rivojlanmoqda.

Zamonaviy ta'lim tizimining afzalliklari Masofaviy ta'lim: Siz istalgan universitetda o'qishingiz mumkin. Agar siz u erga borolmasangiz yoki pul to'lay olmasangiz ham, bu

sizga uydan turib onlayn o'qish imkonini beradi. Har bir universitet masofaviy ta'limga ham ahamiyat beradi. Masofaviy ta'lim sizga va kasbingizga mos keladigan har qanday kursni tanlashga yordam beradi. Moslashuvchanlik: Siz istalgan vaqtda istalgan joydan o'rganishingiz mumkin, kampusga borish shart emas. Siz o'zingizning tezligingiz bo'yicha o'rganishingiz mumkin. Talabalarga yo'naltirilgan: Onlayn ta'lim talabalarga qaratilgan. Talaba o'zini yaxshilash kerak bo'lgan sohalarga ko'proq e'tibor qaratadi va ularga chuqur bilim beradi. Kam xarajat: Sayohat narxi yo'q, chunki siz uydan o'rganishingiz mumkin. Sinf xonasi va o'qituvchilar uchun to'lovlarni to'lashga hojat yo'q. Zamonaviy ta'lim tizimining kamchiliklari Ijtimoiy o'zaro ta'sirning etishmasligi: Onlayn o'quv kurslari o'z-o'zidan o'tkaziladigan kurslardir. Bu o'quvchilarga tengdoshlari bilan munosabatlarni rivojlantirishni qiyinlashtiradi. Cheklangan ijtimoiy shovqin va yuzma-yuz muloqot yo'q. Chalg'itish imkoniyati: Kamroq qat'iyatli va o'z-o'zini motivasiyasi yo'q o'quvchilarning chalg'itish ehtimoli juda yuqori. O'quvchilar o'z o'qishlarini yo'qotib, boshqa narsa bilan shug'ullanishadi. O'quvchilar izolyatsiya qilinadi: o'quvchilar tashqi dunyo bilan hech qanday aloqada bo'lmaydilar, bu o'quvchini yolg'iz va izolyatsiya qilingan his qilish uchun yuqori imkoniyat yaratadi. An'anaviy ta'lim tizimi An'anaviy ta'limda o'quvchilar ma'lum bir vaqtda va ma'lum bir joyda tom ostida to'planadi. An'anaviy ta'limning o'qitish uslubi o'qituvchi tomonidan boshqariladi. Talabalar o'zlarining shubhalarini bartaraf etish uchun tengdoshlari bilan muhokama qilishadi yoki xuddi shunday qilish uchun darsdan keyin o'qituvchi bilan muloqot qilishadi. O'quvchining olgan bilimi o'qituvchining bilimiga bog'liq. Keling, an'anaviy ta'limning afzalliklari va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik.

An'anaviy ta'lim tizimining afzalliklari Vaqtinchalik : Talabalar har bir davr uchun ma'lum vaqt va tanaffus uchun vaqt ajratadilar. Bu vaqtning barchasi boshida rejalashtirilgan, talabalar ushbu tartibni bajaradilar va ularni o'z vaqtida va intizomli qiladilar.

Ijtimoiy o'zaro ta'sirlar: Talabalar o'z tengdoshlari bilan o'zaro munosabatda bo'lib, ularga xarakterni shakllantirishda yordam beradi. Ular boshqalarni baham ko'rishni va hurmat qilishni o'rganadilar. Sinfdan tashqari mashg'ulotlar : Bu talabalarga yashirin iste'dodlarini boshqalarga namoyish qilish imkoniyatini beradi. Bu ularga o'z iste'dodlari uchun tan olinishiga va hayotlarida ustun bo'lishga yordam beradi. Yuzma-yuz muloqot: Talabalar o'z o'qituvchilari bilan bevosita muloqot qilishlari mumkin. Ular o'zlarining shubhalarini bo'lgan sohalarda savollar va ko'proq tushuntirishlar berishlari mumkin.

An'anaviy ta'lim tizimining kamchiliklari Umumlashtirilgan ta'lim: Barcha o'quvchilar uchun umumlashtirilgan ta'lim ular uchun qiziq bo'lgan narsalarni o'rganishni qiyinlashtiradi. Turli o'quvchilar turli xil iste'dod va qiziqishlarga ega bo'lib, bu umumiy ta'lim ta'minlay olmaydi. Talabalar o'zlari yaxshi bo'lmagan o'qish uchun ko'proq vaqt va kuch sarflashadi va bu ularning kelajakdagi kareralarida yordam bermaydi. Passiv tinglovchilar: An'anaviy ta'limda talabalar o'z o'qituvchilarini tinglashlari kerak. Ba'zan o'quvchilar o'qituvchilarni tinglashga harakat qilmaydilar. Ular ma'ruzalarga qiziqish bildirmaydilar va passiv tinglovchilarga aylanishadi. Moslashuvchan vaqt yo'q: An'anaviy ta'lim o'qish qiyin bo'lgan qat'iy jadvalga amal qiladi. Talabalar buni engishda

qiyinchiliklarga duch kelishadi. Qimmat: Bu juda qimmat, chunki maktab ma'lum shart-sharoitlarni ta'minlaydi va o'qituvchilari uchun o'qish to'lovi va hokazo. Hamma ham bunga qodir emas va oxir-oqibat kredit olishga qodir. O'qituvchiga yo'naltirilgan ta'lim: O'qituvchi va kitoblar asosiy ma'lumot manbalaridir. Talabalar yangi narsalarni o'rganishga qodir emaslar va ularning bilimlari kitoblar va o'qituvchilar tomonidan berilgan bilimlar bilan cheklanadi. Shuningdek hozirgi kunda rivojlanib borayotgan aqlli ta'lim, ya'ni onlayn ta'limning paydo bo'lishiga to'xtaladigan bo'lsak zamonaviy ta'limning asosiy xususiyatlaridan biri bo'lib, onlayn ta'lim zamonaviy davrda o'quv jarayoni va pedagogikaning muhim qismiga aylandi. Har qanday vaqtda va istalgan joyda har qanday narsani o'rganishning keng ko'lamini taklif qiladigan Internet har qanday yoshdagi odamlarni o'z ko'nikmalarini taqdim etish va ta'limning turli sohalari bo'yicha tajribalarini kengaytirish uchun qabul qiladigan keng bilimlar hovuziga aylandi. Bundan tashqari, onlayn ta'lim o'qitish va o'rganishning interaktiv jarayonini osonlashtirish uchun texnologiyadan foydalangan holda Smart Education ning tarkibiy qismidir. Ta'lim texnologiyasi ahamiyati, bugungi kunda muhim ahamiyatga ega va faqat bir faoliyat tarmoq ulanishi va smartfon, planshet yoki kompyuter yordamida har bir joyda hech narsa va o'rganish mumkin.

Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimining ijobiy va salbiy tomonlari bor. Hozirgi sharoitga ko'ra, zamonaviy ta'lim tizimi an'anaviy ta'lim tizimidan yaxshiroq. Zamonaviy ta'lim tizimida ayniqsa, ta'lim jarayonini mazmunli tashkil etish uchun zamonaviy texnik vositalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Jumladan, texnologiya, axborot, kompyuter, multimedia, internet, masofali o'qitish, yagona axborot muhiti va shunga o'xshash axborot-kommunikasion texnologiyalarning zamonaviy vositalaridan foydalanish o'zining samarasini bermoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kuralov, Y. A. (2021). ELEKTRON RAQAMLI IMZO ALGORITMLARINING QIYOSIY TAHLILI (RSA, ELGAMAL, DSA). Academic research in educational sciences, 2(5), 428-438.
2. Abdullaevich, K. Y. (2020). Development of geometric creativity of secondary school students by computer. International Journal of Scientific and Technology Research, 9(2), 4572-4576.
3. Boymurodov, A. K. (2020). PROSPECTS FOR THE INTRODUCTION OF INNOVATIVE CLUSTER METHODS IN TEACHING COMPUTER SCIENCE IN THE GENERAL SECONDARY EDUCATION SYSTEM OF TASHKENT REGION. Theoretical & Applied Science, (7), 308-311.
4. Боймурдов, А. Х. (2021 г.). ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА АХБОРОТ ТЕХНООГИЯЛАРИ ВА ИНТЕРФЕОЛ МЕТОДЛАР ИНТЕГРАТСИЯСИ. Академические исследования в области педагогических наук, 2 (3).
5. Abdukarimovich, G. N., & Gofurovich, A. Z. (2021). GENERAL CHARACTERISTICS OF SYSTEMS WITH REDUCED OBJECTS. WEB OF SCIENTEFIC: International scientific research journal, 2(5), 557561.

6. Allamova, S. S., & Sultanov B. (2021). INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF A COMPETENCE APPROACH. Экономика и социум, 3(82), 755-759.